

Regeling van de Minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit van 10 februari 2021, nr. WJZ/ 20189443 , tot wijziging van de Uitvoeringsregeling Meststoffenwet in verband met de implementatie van het zesde actieprogramma Nitraatrichtlijn

De Minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit, handelende in overeenstemming met de Staatssecretaris van Infrastructuur en Waterstaat;

Gelet op artikel 38, eerste lid, van de Meststoffenwet en de artikelen 21a, tweede lid, en 36, aanhef en onderdeel e, 70, vierde lid, van het Uitvoeringsbesluit Meststoffenwet;

Besluit:

ARTIKEL I

De Uitvoeringsregeling Meststoffenwet wordt als volgt gewijzigd:

A

De artikelen 25d en 28d vervallen.

B

In artikel 28e vervallen de dubbele punt in de aanhef, onderdeel a, alsmede de aanduiding 'b.' voor het onderdeel b.

C

Artikel 28f wordt als volgt gewijzigd:

1. Voor de tekst wordt de aanduiding '1.' geplaatst.
2. Onder verlettering van de onderdelen a en b tot b en c wordt in het eerste lid een onderdeel ingevoegd, luidende:
 - a. 65 kilogram stikstof per hectare van de tot het bedrijf behorende oppervlakte voormalig grasland, gelegen op zand- of lössgrond, indien direct aansluitend aan het vernietigen van de graszode op deze grond in het zelfde kalenderjaar de teelt van maïs, consumptieaardappelen of fabrieksaardappelen aanvangt;
3. Er worden twee leden toegevoegd, luidende:
 2. Het eerste lid, onderdeel a, is niet van toepassing indien:
 - a. de graszode in het voorafgaande jaar is geteeld als aangewezen gewas conform het bepaalde in artikel 8a, eerste lid, onderdeel a, van het Besluit gebruik meststoffen; of
 - b. het gras is ingezaaid als een niet-vlinderbloemige groenbemester als bedoeld in bijlage A.
 3. Bij de toepassing van het eerste lid, aanhef en onderdeel a, wordt van het bepaalde in artikel 4b, vierde lid, van het Besluit gebruik meststoffen vrijstelling verleend.

D

In artikel 29a, onderdeel a, wordt 'per liter' vervangen door 'per kilogram'.

E

Artikel 32 wordt als volgt gewijzigd:

1. In het eerste lid vervalt 'vier kalenderjaren, met ingang van'.

2. Het vierde lid vervalt.

E

Artikel 33 komt te luiden:

Artikel 33

1. Op percelen waarvoor een melding als bedoeld in artikel 103b, tweede lid, is gedaan op basis van een geldig analyserapport met een datum van monsternamenamte gelegen voor 1 januari 2021 zijn de normen ter bepaling van de fosfaattoestand van de bodem en zijn de fosfaatgebruiksnormen van toepassing zoals deze golden op 31 december 2020.
2. In afwijking van artikel 103a, derde lid, is een analyserapport met een datum van monsternamenamte als bedoeld in dat lid, gelegen tussen 15 mei 2016 en 15 mei 2017 geldig tot vijf jaar na de datum van monsternamenamte.
3. Op percelen waarvoor voor 1 januari 2021 een melding is gedaan op grond van zowel artikel 33, eerste lid, zoals dit luidde op 31 december 2020, als artikel 103b, tweede lid, is tot het verstrijken van de termijnen van vier jaren, bedoeld in artikel 32, eerste lid, zoals dit luidde op 31 december 2020 of, indien dat eerder is, tot het moment waarop een nieuwe melding is gedaan, gebaseerd op een geldig analyserapport, bedoeld in artikel 103a, tweede lid, met een datum van de monsternamenamte na 1 januari 2021, de fosfaatgebruiksnorm, bedoeld in artikel 31, eerste lid, van toepassing.
3. Op percelen waarvoor een melding als bedoeld in artikel 103b, tweede lid, is gedaan op basis van een geldig analyserapport dat is opgesteld voor 1 januari 2021 en waaruit blijkt dat indicator voor de fosfaattoestand van grasland een PAL-getal van minder dan 16 of de indicator voor de fosfaattoestand van bouwland een Pw-getal van minder dan 25 heeft, terwijl ten aanzien van desbetreffende percelen geen melding als bedoeld in artikel 33, eerste lid, zoals het luidde op 31 december 2020, is gedaan, is de fosfaatgebruiksnorm, bedoeld in artikel 31, tweede lid, van toepassing.
4. In afwijking van het eerste lid zijn op percelen waarvoor een melding als bedoeld in artikel 103b, tweede lid, is gedaan op basis van een geldig analyserapport met een datum van monsternamenamte gelegen voor 1 januari 2021 de normen in verband met de fosfaattoestand van de bodem, bedoeld in artikel 30, en de fosfaatgebruiksnormen, bedoeld in artikel 31, van toepassing indien:
 - a. in het desbetreffende analyserapport de fosfaattoestand tevens is vastgesteld met gebruikmaking van de indicator voor de fosfaattoestand van grasland en bouwland, bedoeld in artikel 29a; en
 - b. de landbouwer daarvan melding heeft gedaan bij de melding, bedoeld in de aanhef.

F

In artikel 122, eerste lid, vervalt '25d, vierde lid, 33, eerste lid,'.

G

Bijlage C vervalt.

H

Bijlage L wordt vervangen door de bijlage bij deze regeling.

ARTIKEL II

Deze regeling treedt in werking met ingang van de dag na de datum van uitgifte van de Staatscourant waarin zij wordt geplaatst en werkt voor wat betreft artikel I, onderdelen A tot en met F, terug tot en met 1 januari 2021.

Deze regeling zal met de toelichting in de Staatscourant worden geplaatst.

's-Gravenhage, 10 februari 2021

*De Minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit,
C.J. Schouten*

BIJLAGE BIJ ARTIKEL I, ONDERDEEL H

BIJLAGE L BIJ DE ARTIKELEN 27B EN 103A VAN DE UITVOERINGSREGELING MESTSTOFFENWET

Sectie 1 bepaling bemonsteringspunten

Indien voor de bemonstering van een perceel, bedoeld in artikel 1, onderdeel b, van het Uitvoeringsbesluit Meststoffenwet, gebruik gemaakt wordt van de gestratificeerde aselechte steekproefmethode, dienen de volgende stappen te worden uitgevoerd.

Gestratificeerde aselechte steekproefmethode

Gebruik de digitale vastlegging van de vormbepalende hoekpunten, omvang en vorm van het perceel wanneer deze bekend is bij RVO, of markeer de vormbepalende hoekpunten en leg met een Global Navigation Satellite System (GNSS) de omvang en vorm van het perceel vast. Controleer en verifieer de GNSS data met een kaart gebaseerd op TOP10NL van de Basisregistratie Topografie, of een zo recent mogelijke doch uiterlijk 2 jaar oude luchtfoto met een resolutie van ten hoogste 25cm. De afwijking van het GNSS bedraagt niet meer dan 5 meter. De bemestingsvrije zones worden bij deze bepaling niet meegenomen. Indien het perceel verdeeld is onder twee of meer gebruikers, wordt alleen het deel van het perceel dat in gebruik is door de aanvrager geregistreerd en bemonsterd. Bepaal de grootte van het perceel. Het perceel wordt met een computer volstrekt willekeurig onderverdeeld in blokken (stratificatie). De blokken zijn dan van gelijke grootte, zo compact mogelijk samengesteld en de bemonsteringspunten zo goed mogelijk verdeeld over het perceel. Het aantal blokken is dan gelijk aan het aantal bemonsteringspunten. Het aantal bemonsteringspunten neemt toe met de oppervlakte van het perceel overeenkomstig tabel 1. Op elk bemonsteringspunt wordt grond bemonsterd van de voorgeschreven bodemlaag. De hoeveelheid (volume) gestoken grond is gelijk voor alle bemonsteringspunten. Bemonstering van het desbetreffende perceel vindt ten minste twee maanden na bekalking plaats.

Oppervlakte bemonsteringseenheid	Grasland	Bouwland
1-5 ha	25	25
5-10 ha	29	28
10-20 ha	33	32

Tabel 1 Het aantal noodzakelijke bemonsterpunten gerelateerd aan de bemonsteringseenheid als het areaal van een perceel landbouwgrond.

Een bemonsteringseenheid heeft een areaal van ten hoogste 20 hectare. Indien het areaal meer dan 20 hectare bedraagt, wordt het te bemonsteren perceel landbouwgrond opgesplitst in twee of meer bemonsteringseenheden. Selecteer per blok volledig aselekt, met behulp van het software programma één bemonsteringspunt. Lokaliseer deze punten met GNSS. Indien een gelokaliseerd bemonsteringspunt buiten het perceel valt, bemonster dan het meest dichtbij gelegen punt binnen het perceel. Volg hierna de instructies omschreven in sectie 2

Indien geen gebruik wordt gemaakt van de gestratificeerde aselechte steekproefmethode, wordt gebruik gemaakt van een eigen protocol (zie ook sectie 3) dat voor de bemonstering gebaseerd dient te zijn op de W-methode, zig-zag-methode of kruislingse bemonstering.

In het geval van de toepassing van een eigen protocol wordt uit een perceel dan wel een perceelsdeel met een maximale omvang van vijf hectare één representatief mengmonster samengesteld. Aan elkaar grenzende percelen kunnen worden samengevoegd tot een totale omvang van ten hoogste vijf hectare, waarbij de omvang van de individuele percelen die worden samengevoegd niet groter is dan 2,5 hectare.

Indien een perceel groter is dan 5 hectare dienen er twee of meer representatieve mengmonsters samengesteld te worden ter vaststelling van de fosfaattoestand van dat perceel. De fosfaattoestand wordt dan bepaald door het gewogen gemiddelde te berekenen van de analyseresultaten van de individuele mengmonsters.

Stel met Global Navigation Satellite System (GNSS) de omvang en vorm van dit perceel dan wel perceelsdeel vast. Bij niet rechthoekige percelen dan wel perceelsdelen worden zoveel extra punten meegenomen dat de contouren ervan vastgelegd zijn. De afwijking van de GNSS mag niet groter zijn dan 5 meter. De teeltvrije zones op grond van artikel 3:79 van het Activiteitenbesluit milieubeheer en de bemestingsvrije zone, bedoeld in artikel 8b van het Besluit gebruik meststoffen, zoals dit luidt na de

inwerkingtreding van artikel I, onderdeel E, van het Besluit van 29 december 2020 tot wijziging van het Besluit gebruik meststoffen ter uitvoering van het zesde actieprogramma Nitraatrichtlijn en tot wijziging van het Uitvoeringsbesluit Meststoffenwet teneinde een grondslag op te nemen voor het uitsluitend verstrekken van gegevens via de elektronische weg (Stb 2021, nr. 2) worden bij deze bepaling buiten beschouwing gelaten. Indien het perceel dan wel perceeldeel verdeeld is onder meerdere gebruikers, dan wordt alleen het deel van het perceel dat in gebruik is door de aanvrager geregistreerd en bemonsterd. Het mengmonster wordt samengesteld uit een minimum van 40 deelmonsters die gestoken worden uit het gehele perceel dan wel perceeldeel. Op elk bemonsteringspunt wordt grond bemonsterd van de voorgeschreven bodemlaag. De hoeveelheid (volume) gestoken grond is gelijk voor alle bemonsteringspunten. Bemonstering van het betreffende perceel vindt minimaal twee maanden na bekalking plaats.

Sectie 2 uitvoering bemonstering en bruikbaarheidstermijn grondmonster

Deze sectie beschrijft de rest van het protocol voor zowel de gestratificeerde aselechte steekproefmethode als voor de overige methoden:

Selecteer een geschikte boor om de grondmonsternamen mee uit te voeren. De te gebruiken boor dient grondig gereinigd te zijn alvorens deze wordt gebruikt. Grondresten van een ander perceel dienen afwezig te zijn.

Bemonster met een geschikte boor grond tot 10 centimeter diepte op grasland en tot 25 centimeter diepte op bouwland. Tot de aangegeven diepte dient de boor volledig met grond gevuld te zijn. Mijd bij bemonstering meststofresten.

Trek de boor met grond uit de bodem en breng de grond over in een stevige plastic zak of papieren zak met polyethyleen bekleding. Verzamel op deze wijze grond op alle bemonsteringspunten en breng dit samen in een zak. De booromvang is dusdanig groot dat de massa van het mengmonster ten minste 0,5 kilogram bedraagt. Op alle bemonsteringspunten wordt een gelijke hoeveelheid grond verzameld.

Het grondmonster is binnen drie dagen na de dag van monsternamen gedroogd. Indien het drogen van het mengmonster binnen de genoemde termijn niet mogelijk is, wordt het grondmonster in een niet-luchtdicht afgesloten plastic zak bij $5^{\circ}\text{C} \pm 3^{\circ}\text{C}$ in het donker bewaard. Het monster mag ten hoogste drie maanden worden bewaard. Indien het monster niet binnen deze drie maanden geanalyseerd wordt, dient een nieuw (meng)monster genomen te worden. Een monster kan slechts eenmalig geanalyseerd worden ten behoeve van een geldig analyserapport als bedoeld te komen in artikel 103a van de Uitvoeringsregeling Meststoffenwet. Voor een geldige nieuwe analyse dienen nieuwe monsters volgens dit protocol te worden gestoken.

Sectie 3 geaccrediteerde organisaties

Monsterneming (sectie 1 en 2) geschiedt door een organisatie die voor sectie 1 en 2 van deze bijlage is geaccrediteerd door de Raad voor Accreditatie. Voorbehandeling van het monster en analyse van zowel P-AL als P-CaCl₂ geschiedt door een organisatie die is geaccrediteerd door de Raad voor Accreditatie voor de normen, genoemd in tabel a.

In afwijking van de voorgaande zin, en eerste alinea van dit protocol, kan een organisatie tot en met 1 juli 2022 zonder accreditatie de monsternamen, voorbehandeling en analyse verrichten, indien deze organisatie aantoonbaar vóór 1 juli 2021 de accreditatie voor dit protocol en de in tabel a genoemde normen heeft aangevraagd.

Parameter	Verrichting	Norm
P-AL en P-CaCl ₂	Voorbehandeling	NEN 5709:2006 of NEN-EN 16179
P-AL	Extractie en meting	NEN 5793
P-CaCl ₂	Voorbehandeling	NEN 5704
P-CaCl ₂	Meting	NEN-EN-ISO 6878 of NEN-ISO 15923-1 of NEN-EN-ISO 17294-2 of NEN-EN-ISO 15681-1 of NEN-EN-ISO 15681-2

Tabel a

TOELICHTING

1. Algemeen

1.1. Doel en aanleiding

Met de onderhavige wijziging van de Uitvoeringsregeling Meststoffenwet (hierna: Urm) worden per 1 januari 2021 maatregelen uit het zesde actieprogramma Nitraatrichtlijn 2018-2021 (Bijlage bij Kamerstukken II, 33 037, nr. 250, hierna: zesde actieprogramma) geïmplementeerd. Onderhavige regeling loopt samen met de wijziging van de Urm in verband met maatregelen uit het zesde actieprogramma die zijn vastgesteld in artikel II van de regeling van de Minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit van 19 december 2019 (Stcrt 2019, 70977, hierna: wijzigingsregeling 2019). In dit verband worden enkele verbeteringen aangebracht voor het overgangsrecht dat ten aanzien van de implementatie van het zesde actieprogramma per 1 januari 2020 is vastgesteld. Tot slot wordt een correctie doorgevoerd in verband met de geldigheid van een melding inzake de fosfaattoestand van de bodem evenals de geldigheid van de bemonstering die voor 1 januari 2021 is gedaan. In het zesde actieprogramma zijn de maatregelen beschreven die Nederland gedurende de looptijd van het zesde actieprogramma neemt om onder andere de nitraatuitspoeling uit landbouwgrond naar het grond- en oppervlaktewater in Nederland te verminderen. Het betreft voorschriften over de wijze van aanwenden van meststoffen om gewassen van nutriënten te voorzien, alsmede over handelingen op of in de bodem die kunnen leiden tot veranderingen in de uit- of afspoeling van nutriënten.

De maatregelen uit het zesde actieprogramma die met onderhavige wijziging genomen worden betreffen een herziening van het protocol voor monsternamen voor bepaling van de fosfaattoestand van de bodem, en een verlaging op de stikstofgebruiksnorm van 65 kg per hectare per jaar na het scheuren van grasland voor consumptie- en fabrieksaardappelen op alle zand- en lössgronden. Deze laatste maatregel dient als alternatieve invulling van de eerder aangekondigde maatregel waarbij vanggewassen na de teelt van consumptie- en fabrieksaardappelen op zuidelijk zand- en löss verplicht zouden worden.

Verder wordt hiermee een verlaging van de stikstofgebruiksnorm van 65 kg per hectare per jaar voor maïs na het scheuren van grasland op zand en löss geregeld. Deze verlaging gold al sinds 2019 voor bedrijven die deelnemen aan derogatie van de Nitraatrichtlijn. Daarnaast vervalt hiermee de equivalente maatregel 'rijenbemesting maïs'.

2. Beschrijving van de maatregelen

2.1 Korting op de stikstofgebruiksnorm van 65 kg N na het scheuren van grasland, voor consumptie- en fabrieksaardappelen en maïs op alle zand- en lössgronden

In het zesde actieprogramma is ten aanzien van de teelt van consumptie- en fabrieksaardappelen op zuidelijke zand- en lössgronden aangekondigd dat het vanaf 1 januari 2021 verplicht wordt om uiterlijk 31 oktober een vanggewas in te zaaien. Vanuit de sector is naar voren gebracht dat dit tot praktische problemen kan leiden, zoals het vergroten van aardappelopslag en het daarmee gepaard gaande middelengebruik, risico van verhoging van aaltjesdruk en het late tijdstip van aardappel oogst.

Aan het parlement is daarop meegedeeld dat de uitvoering van een dergelijke maatregel in de aangekondigde vorm op dit moment niet wenselijk is (Kamerstukken II, 2019/20, 33 037, nr. 368). In plaats daarvan is – in artikel I, onderdeel C – geregeld dat de stikstofgebruiksnorm voor maïs en voor consumptie- en fabrieksaardappelen die geteeld worden op voormalig grasland op zand- en lössgrond dat gescheurd is, wordt verlaagd met 65 kg stikstof per hectare. De verplichting ervan is noodzakelijk om de benodigde verbetering van de waterkwaliteit te realiseren.

De verlaging van de stikstofgebruiksnorm voor maïs na het scheuren van grasland op zand- en lössgrond wordt milieukundig onderbouwd doordat in de periode na vernietiging van grasland veel stikstof vrijkomt die grotendeels beschikbaar is voor het volgende gewas.

De verlaging van 65 kilogram stikstof per hectare per jaar geldt niet voor gras dat dat in het voorafgaande kalenderjaar is ingezaaid als vanggewas na maïs. Dit gewas neemt niet genoeg stikstof op uit de bodem om deze verlaging te kunnen ondervangen.

Indien hiervan sprake is wordt ook vrijstelling verleend van het bepaalde in artikel 4b van het Besluit gebruik meststoffen (hierna: Bgm) en is het niet nodig een representatief grondmonster te nemen, zoals bedoeld in dat artikel.

De verlaging van 65 kilogram stikstof per hectare per jaar geldt eveneens niet voor gras dat als niet-vlinderbloemige groenbemester is ingezaaid. Deze groenbemester heeft onvoldoende lang de tijd om tot ontwikkeling te komen en om een korting te kunnen rechtvaardigen.

De gevolgen van deze maatregel voor de individuele landbouwer zijn beperkt. Van een landbouwer mag op grond van goede landbouwpraktijken namelijk worden verwacht dat hij voor het eind van de uitrijdperiode alert is op schade die zich op zijn percelen kan voordoen en op de weersverwachting voor de langere termijn, om zo rekening te kunnen houden met een mogelijk lagere stikstofgebruiksnorm als gevolg van het scheuren van grasland door omstandigheden later in het seizoen. Daarbij zal de landbouwer slechts een beperkt aantal percelen grasland scheuren. De verlaging van de stikstofgebruiksnorm voor deze percelen kan worden verdeeld over het totale bedrijfsareaal en ook kan worden verrekend met eventuele stikstofkunstmest die nog tot 16 september kan worden toegepast. Voor derogatiebedrijven is deze voorwaarde reeds ingevoerd voor wat betreft maïsteelt. Omdat de maatregel als gevolg van deze wijzigingsregeling generiek wordt opgenomen in artikel 28f van de Urm, kan de voor de derogatiebedrijven specifieke bepaling komen te vervallen. Zie daartoe artikel I, onderdeel A (vervallen van artikel 25d van de Urm).

2.2 Vervallen equivalente maatregel 'rijenbemesting maïs'.

In het zesde actieprogramma is aan de Europese Commissie meegedeeld dat de equivalente maatregel 'rijenbemesting maïs' vervalt bij invoering van de verplichte maatregel rijenbemesting in maïs op zand- en lössgronden. Zie daartoe artikel I, onderdeel A (vervallen van artikel 28d).

2.3.1 Herziening van het protocol voor monsternamen voor bepaling van de fosfaattoestand van de bodem.

Sinds 1 januari 2020 is ter implementatie van het zesde actieprogramma de huidige klasse-indeling van de fosfaattoestand van de bodem van kracht. Daarbij geldt dat de klasse 'arm' anders dan tot die datum geen subklasse meer is van de klasse 'laag'. In 2020 was het nog noodzakelijk dat om een perceel met de fosfaattoestand van de bodem 'arm' geïdentificeerd te krijgen een landbouwer twee afzonderlijke meldingen op grond van twee verschillende analyserapporten diende te verrichten. Op grond van onderhavige wijziging van de Urm komt de aanvullende melding ten behoeve van de fosfaatklasse arm te vervallen (zie artikel I, onderdeel E).

Ook vindt een aanpassing plaats van het protocol voor monsternamen voor bepaling van de fosfaattoestand van de bodem (zie artikel I, onderdeel G en H). Tot 1 januari 2021 is de fosfaattoestand gebaseerd op één indicator, voor grasland P-AL en voor bouwland Pw). Per 1 januari 2021 is de gecombineerde indicator (P-CaCl₂/P-AL) van toepassing voor zowel grasland als bouwland. Een verandering van de beoordeling van de fosfaattoestand van één parameter naar twee parameters heeft mogelijk invloed op de herhaalbaarheid en reproduceerbaarheid waarmee de fosfaattoestand kan worden bepaald, en dus op het bemonsteringsprotocol. Om deze reden is een nog niet gepubliceerd onderzoek uitgevoerd door Wageningen Environmental Research naar de herhaalbaarheid en reproduceerbaarheid van het vinden van verschillende combinaties van P-CaCl₂ en P-Al. Omdat er na herbemonstering bleek dat er te weinig percelen voldeden aan de van tevoren vastgestelde combinaties, konden geen uitspraken gedaan worden over of het bemonsteringsprotocol zou moeten verschillen per combinatie. Het voorlopige rapport beveelt aan voor elke combinatie van P-CaCl₂ en P-Al de gestratificeerde aselecte steekproefmethode te gebruiken, omdat deze beter gestoeld is in theoretische onderbouwing. Echter, omdat het onderzoek geen statistisch significant verschil laat zien in herhaalbaarheid en reproduceerbaarheid van de in de uitvoeringspraktijk veel gebruikte W-methode en de gestratificeerde aselecte steekproefmethode, kan volgens dit protocol ook de W-methode, of andere in-huismethode voor elke fosfaatklasse worden toegepast.

Tot 1 januari 2021 is de methode voor het nemen van grondmonsters ter bepaling van de P-AL voor grasland en Pw voor bouwland geregeld in bijlage C en L van de Urm. De bijlage L wordt op grond van onderhavige regeling vervangen door de bijlage bij deze regeling en bijlage C vervalt. Omdat er nu geen verschil meer is tussen het protocol van monsternamen voor de fosfaattoestand 'arm' en de overige klassen kan worden volstaan met één protocol. Om accreditatie van de organisaties door de Raad voor Accreditatie beter mogelijk te maken wordt op grond van onderhavige regeling per 1 januari 2021 voor de analysemethode voor de P-CaCl₂ en P-AL-waarden verwezen naar de toepasselijke algemeen geldende NEN-normen. De organisaties dienen de werkzaamheden, beschreven in de normen genoemd in bijlage L zoals deze per 1 januari 2021 luidt dan ook uit te voeren onder accreditatie door de Raad voor Accreditatie. Om de technische ontwikkeling niet te beperken, kunnen organisaties ook een alternatieve methode van onderzoek verrichten die naar het oordeel van de Raad voor Accreditatie gelijkwaardig is aan in bijlage genoemde normen.

Verder zijn er enkele kleine wijzigingen in het protocol van bijlage L aangebracht. Per 1 januari 2021 dienen monsters bewaard te worden bij een lagere temperatuur en dienen monsters op bouwland iets dieper genomen te worden. Dit is opgenomen in het protocol om eenzelfde foutmarge te kunnen garanderen als de foutmarge die is vastgesteld in het onderzoek waarop dit protocol is gebaseerd.

Correctie van een omissie

In artikel 32, eerste lid, zoals dit tot de inwerkingtreding van onderhavige regeling luidde, was geregeld dat de fosfaatgebruiksnorm voor meststoffen die op een perceel van toepassing was gebruikt mocht worden gedurende vier jaren vanaf het kalenderjaar waarin de melding over de fosfaattoestand is gedaan. Dit was juist voor wat betreft de meldingen in verband met de fosfaatklasse 'arm' in 2020, maar niet correct voor wat betreft de melding van de andere fosfaatklassen van percelen. Desbetreffende meldingen worden namelijk op grond van artikel 103b, tweede lid, van de Urm jaarlijks gedaan bij de gecombineerde opgave op basis van een geldig analyserapport. Het analyserapport is geldig gedurende vier jaren vanaf de datum van monsternamen. De wijziging van artikel I, onderdeel D, eerste lid, brengt artikel 32, eerste lid, hiermee in overeenstemming. Als gevolg van de genoemde onjuistheid, was ook het overgangsrecht dat in artikel 32, vierde lid, zoals het luidde tot de inwerkingtreding van onderhavige regeling niet kloppend. Desbetreffend lid komt door artikel I, onderdeel D, tweede lid, van deze regeling te vervallen. De vervangende bepaling is opgenomen in het nieuwe artikel 33.

Overgangsrecht

Tot de inwerkingtreding van onderhavige regeling voorziet artikel 33 in de regels voor de melding van percelen met de fosfaattoestand met klasse 'arm'. Deze melding die aanvullend op de jaarlijkse melding van de fosfaatklassen van percelen moet worden gedaan, vervalt als gevolg van artikel I, onderdeel E, van onderhavige regeling. Door dat onderdeel voorziet artikel 33 in enige bepalingen met overgangsrecht in verband met de implementatie van het zesde actieprogramma.

In artikel 33, eerste lid, van de Urm zoals dit als gevolg van onderhavige regeling komt te luiden, is de hoofdregel van het overgangsrecht opgenomen. Deze bepaling vervangt de bepaling in artikel 32, vierde lid, zoals het luidt tot de inwerkingtreding van onderhavige regeling en dat op grond van artikel I, onderdeel D, komt te vervallen. Omdat landbouwers jaarlijks de fosfaattoestand van percelen doorgeven op basis van een analyserapport dat vier jaar geldig is, zullen landbouwers vanaf het komende jaar meldingen doen op basis van een analyserapport dat niet in overeenstemming is met de regeling zoals deze per 1 januari 2021 van kracht is. Derhalve wordt in het eerste lid van artikel 33 geregeld dat op percelen waarvoor een melding is gedaan op grond van een analyserapport dat voor 1 januari 2021 is opgesteld het recht met betrekking tot de fosfaattoestand en de fosfaatgebruiksnormen van toepassing is, zoals dat gold tot en met 31 december 2020.

In artikel 33, tweede lid, van de Urm is een voorziening opgenomen om de relatief grote effecten van de invoering van de gecombineerde indicator voor een groep landbouwers te mitigeren. De invoering ervan is toegezegd aan de Tweede Kamer (zie hiervoor: Kamerstukken II, 2020/21, 33 037, nr. 381). Op grond van de bepaling wordt de geldigheid van analyseverslagen waarbij de monsternamen tussen 15 mei 2016 en 15 mei 2017 heeft plaatsgevonden met een jaar verlengd. Voor landbouwers die de gegevens over fosfaattoestand van de bodem melden op basis van deze analyserapporten zijn de fosfaatgebruiksnormen die tot 1 januari 2021 van kracht waren van toepassing.

In artikel 33, derde lid, van de Urm is overgangsrecht opgenomen voor de percelen met een fosfaattoestand arm waarvoor de landbouwer, conform het recht zoals het geldt tot en met 31 december 2020 zowel een melding op grond van artikel 33, eerste lid, van de Urm als een melding op grond van 103b, tweede lid, van de Urm heeft gedaan. Omdat bij deze regeling de melding op grond van artikel 33, eerste lid, van de Urm komt te vervallen, maar deze melding wel gedurende vier kalenderjaren geldig is, voorziet het huidige artikel 33, derde lid, erin dat de fosfaatgebruiksnorm die geldt ten aanzien van percelen met de kwalificatie 'arm' van toepassing blijft tot het verstrijken van de termijn van vier kalenderjaren of totdat een melding is gedaan op basis van een nieuw analyserapport.

In artikel 33, vierde lid, van de Urm is een voorziening opgenomen voor de percelen waarvoor landbouwers in 2020 bij de gecombineerde jaaropgave een melding hebben gedaan waaruit volgens het toepasselijke PAL-getal of Pw-getal het perceel gekwalificeerd zou kunnen worden als 'arm', maar waarvoor geen melding is gedaan op grond van artikel 33, eerste lid, van de Urm (oud). Door de wijziging van het kwalificatiestelsel van de fosfaattoestand in de bodem per 1 januari 2020, is de fosfaatklasse 'arm' geen subklasse meer van de fosfaatklasse 'laag'. Daardoor kan op basis van het recht dat tot en met 31 december 2020 geldt de fosfaattoestand van de genoemde percelen niet vanzelf als 'laag' aangemerkt worden. Artikel 33, vierde lid, verzekert dat de fosfaattoestand van deze percelen wel als 'laag' wordt aangemerkt, totdat een melding wordt gedaan op grond van het recht dat geldt per 1 januari 2021.

Tot slot wordt in artikel 33, vijfde lid, van de Urm een afwijking van het in artikel 33, eerste lid, voorziene overgangsrecht opgenomen. Volgens het eerste lid zijn op meldingen over de fosfaattoestand van percelen op basis van een analyserapport dat is gedateerd voor 1 januari 2021 de normen in verband met de fosfaattoestand van de bodem en de fosfaatgebruiksnormen van toepassing die tot en

met 31 december 2020 gelden. De uitzondering daarop is ingevolge het vierde lid van toepassing op analyserapporten die zijn gedateerd voor 1 januari 2021 en die percelen hebben geanalyseerd overeenkomstig het recht dat in 2020 van kracht was, maar tevens – vooruitlopend op de invoering van de gecombineerde indicator per 1 januari 2021 – de fosfaattoestand met toepassing van de gecombineerde indicator hebben gekwalificeerd. De landbouwers die met gebruikmaking van een dergelijk analyserapport de fosfaattoestand van percelen melden, hebben bij deze melding de keuze om de fosfaattoestand overeenkomstig de huidige indicator of overeenkomstig de gecombineerde indicator te melden. Als ze kiezen voor het eerste kiezen ze ervoor op deze percelen het recht zoals het gold tot en met 31 december 2020 van toepassing te laten zijn. Als ze kiezen voor het tweede, betekent dat een keuze voor het recht zoals het geldt per 1 januari 2021.

3. Gevolgen voor bedrijfsleven en overheid

3.1 Bedrijfseffecten

3.1.1 Regeldruk

Verlaging op de stikstofgebruiksnorm van 65 kg N na het scheuren van grasland, voor consumptie- en fabrieksaardappelen en maïs op alle zand- en lössgronden

De verlaging op de stikstofgebruiksnorm als gevolg van aanpassing van de voorschriften over het scheuren van grasland, kan betekenen dat ondernemers meer kosten moeten maken voor de afzet van dierlijke mest of minder kunstmest kunnen toepassen.

De gegevens van de gecombineerde opgave 2020 geven aan dat in 2019 3.000 landbouwers consumptie- of fabrieksaardappelen of maïs op zand- en lössgronden hebben geteeld na de teelt van grasland. Voor het inlezen op de aanpassingen in de verlaging op de stikstofgebruiksnorm en de toepassing in het bemestingsplan is een inschatting gemaakt dat een landbouwer hier 15 minuten aan besteed à € 37,- per uur. Dit houdt een totale administratieve last in van € 27.750,-.

Uit diezelfde gecombineerde opgave is af te leiden dat 500 landbouwbedrijven zelf mest produceren en niet grondgebonden zijn. Dat betekent dat de betreffende landbouwers meer dierlijke mest zullen moeten afzetten. Een inschatting is gemaakt dat een landbouwer gemiddeld een half uur inzet dient te plegen voor het organiseren van de afzet van mest en het (begeleiden) van het transport van dierlijke mest à € 37,- per uur. Dit houdt een totale administratieve last in van € 9.250,-. Opgeteld betreft het een ingeschat totaal van € 37.000,- aan aanvullende administratieve lasten.

Daarbij vervalt het voorschrift om via een grondmonster te laten bepalen hoeveel stikstof aanvullend op wat in de bodem zit, zou moeten worden gegeven. Uitgaande van een tarief voor monsternamen van €50,- en een afname van circa een kwartier dat nodig is om de monsternamen aan te vragen betreft de lastenverlichting van €177.750,-.

Daar tegenover staat dat landbouwers minder kunstmest hoeven aan te schaffen. De omvang hiervan is niet te berekenen.

Vervallen equivalente maatregel 'rijenbemesting maïs'.

Op het moment dat een landbouwer besluit deel te nemen aan de equivalente maatregel 'rijenbemesting maïs op zand- en lössgronden' is er sprake van regeldruk. Bij de invoering van deze equivalente maatregel in 2017 is een administratieve lastentoeename van € 29,- per ondernemer berekend (Stcrt. 2017, nr. 20255). Uitgaande van het aantal van 8 deelnemers in 2020, bij RVO aangemeld, betekent dit een administratieve lastenafname van € 235,-.

Herziening van het protocol voor monsternamen voor bepaling van de fosfaattoestand van de bodem

Dit betekent dat landbouwers die eerder op basis van een bemonsteringsanalyse met uitkomst fosfaattoestand 'laag' in aanmerking wilden komen voor de fosfaattoestand 'arm' niet langer twee analyses hoeven in te dienen bij RVO. Deze regeldruk maakt deel uit van de regeldruk bij de Gecombineerde Opgave. Op basis van de meldingen bij de Gecombineerde Opgave over de afgelopen drie jaren (2018 tot en met 2020) is af te leiden dat gemiddeld 733 landbouwers de fosfaattoestand 'arm' van hun perceel door hebben gegeven aan RVO. Ingeschat wordt dat zij gemiddeld 5 minuten à € 37,- per uur nodig hebben om deze gegevens in te vullen. Dit betekent een administratieve last van € 2.250,-.

Hierbij dient te worden opgemerkt dat er landbouwers zijn die de fosfaattoestand 'arm' niet doorgeven. Het is niet bekend wat de omvang van de groep is die de fosfaattoestand niet doorgeeft. Wanneer

de fosfaattoestand niet wordt doorgegeven geldt voor deze percelen de fosfaatgebruiksnorm behorende bij fosfaattoestand 'hoog'.

ATR

Het Adviescollege Toetsing Regeldruk (ATR) heeft ten aanzien van de ontwerpregeling besloten geen formeel advies uit te brengen omdat de gevolgen voor de regeldruk niet substantieel zijn en in voldoende mate beschreven worden in de toelichting. Naar aanleiding van de regeldrukgevolgen over het vervallen van de aanvullende melding ten behoeve van de fosfaatklasse 'arm' stelt de ATR voor een inschatting aan te geven van het aantal meldingen per jaar dat nu niet meer behoeft te worden gedaan en het aantal bedrijven. De paragraaf is hierop aangevuld.

3.1.2 Overige bedrijfseffecten

De verlaging op de stikstofgebruiksnorm na het scheuren van grasland, voor consumptie- en fabrieksaardappelen en maïs op alle zand- en lössgronden kan betekenen dat ondernemers meer kosten moeten maken voor de afzet van dierlijke mest of minder kunstmest kunnen toepassen.

Het vervallen van de equivalente maatregel 'rijenbemesting' kan voor deelnemers leiden tot hogere kosten voor mestafzet omdat zij wat minder plaatsingsruimte hebben of tot mogelijke opbrengstvermindering nu zij minder mogen bemesten. Het aantal deelnemers aan deze equivalente maatregel is echter zeer klein.

Het aanpassen van het protocol voor monsternamen van de bodem ter bepaling van de fosfaattoestand zal inhouden dat het voor uitvoerende partijen simpeler wordt de monsternamen voor de fosfaattoestand 'arm' uit te voeren. Naar verwachting zal monsternamen goedkoper worden, in lijn met de kosten die nu gelden voor monsternamen voor de overige fosfaattoestanden.

3.2 Uitvoering en handhaving

Verlaging van de stikstofgebruiksnorm van 65 kg N na het scheuren van grasland, voor consumptie- en fabrieksaardappelen en maïs op alle zand- en lössgronden

In de uitvoering zal bij het bepalen van de voor- of lössgrond gelegen percelen geldende stikstofgebruiksnormen rekening moeten worden gehouden met de voorafgaande teelt in het geval deze gras was.

Deze systematiek is reeds in de uitvoering opgezet voor derogatiebedrijven. De extra lasten voor uitvoering en handhaving zijn dan ook beperkt.

De handhaving op deze korting zal plaatsvinden via de reguliere integrale bedrijfscontroles van RVO en NVWA op de stikstofgebruiksnormen.

Vervallen equivalente maatregel 'rijenbemesting maïs'.

Er zal niet langer gehandhaafd hoeven worden op de equivalente maatregel 'rijenbemesting'. Eerder aangegeven dat het pakket aan EQVM naar verwachting eenmalige uitvoeringslasten met zich meebrengen: € 40.000 (RVO) en € 10.000 (NVWA). De jaarlijkse handhavinglasten zullen ongeveer € 20.000 per jaar bedragen.

RVO geeft in de handavings- en uitvoeringstoets aan dat de wijzigingen een noodzaak tot een aantal aanpassingen in de ICT-systemen. Zo moet de rekenmodule en de werkinstructie die de NVWA en RVO gebruiken voor het berekenen van de gebruiksnormen aangepast worden. Voor al de hier doorgevoerde wijzigingen in de Uitvoeringsregeling Meststoffenwet zal RVO communicatie oppakken door middel van het actualiseren van informatie op de website. Het klantcontactcentrum zal medewerkers opleiden om vragen rondom dit onderwerp te kunnen beantwoorden.

De NVWA geeft in de handavings- en uitvoeringstoets aan dat de regeling uitvoerbaar en handhaafbaar is en past binnen de reeds afgesproken jaarplanning. Wel geeft zij enkele suggesties voor aanpassing die de handhaafbaarheid verbeteren. Zo is de restrictie dat zoals het nu in ontwerpregeling is opgenomen dat de vernietiging van de graszode in de periode van 1 februari tot en met 10 mei moet hebben plaats gevonden lastig te controleren. Hiertoe doet de NVWA de suggestie om het artikel zodanig te formuleren dat de vernietiging niet hoeft plaats te vinden in die genoemde periode. Dit heeft geleid tot aanpassing van de regeling op dit punt.

De NVWA geeft als punt van aandacht dat in het herziene protocol er duidelijk onderscheid gemaakt wordt tussen het bemonsteren van een perceel grasland of een perceel bouwland. Het gaat dan op de 'diepte' van de bemonstering die voor bouwland op 25 cm en op grasland op 10 cm wordt gesteld. Als dit betekent dat er opnieuw moet worden bemonsterd als een perceel bouwland overgaat naar

grasland ontstaat er een probleem in de uitvoering en daarmee ook in de handhaving. Voorgesteld wordt om duidelijk aan te geven of een analyseverslag van een perceel bouwland ook gebruikt mag worden als het perceel omgezet wordt naar grasland. Analyserapporten blijven evenwel voor een perceel geldig gedurende de in artikel 103a van de Uitvoeringsregeling Meststoffenwet bedoelde duur. Er is geen bepaling die de geldigheid van een analyserapport uitsluit in het geval dit perceel wordt omgezet van grasland naar bouwland of andersom.

Verder geeft de NVWA aan dat verduidelijkt moet worden dat als een perceel groter is dan 20 hectare of het aantal monsterpunten bij een gestratificeerde steekproef dan gelijk blijft of dat maximale perceelgrootte 20 ha is. Dit is verduidelijkt in bijlage L bij de Urm.

4. Milieueffecten

De generieke verlaging van 65kg per hectare per jaar op de stikstofgebruiksnorm voor maïs en consumptie- en fabrieksaardappelen na het scheuren van grasland zal naar verwachting een significant milieueffect hebben. Deze maatregel beoogt overmatige bemesting van deze gewassen tegen te gaan, door deze beter af te stemmen op stikstof dat vrijkomt uit de verterende graszode.

5. Consultatie

De ontwerpregeling is ter internetconsultatie aangeboden in de periode van 11 december 2020 tot en met 8 januari 2021. Er zijn 14 reacties ontvangen tijdens de consultaties. De ontwerpregeling is als gevolg hiervan op enkele onderdelen gewijzigd.

Een deel van de reacties die tijdens de consultaties is ingebracht ziet niet op de inhoud van de wijzigingsregeling en kon daarom niet betrokken bij de verwerking van de consultatiereacties.

Enkele respondenten uitten de wens om bij toepassing van het in bijlage L beschreven protocol een luchtfoto of andere gedetailleerde kaart te gebruiken naast de in de conceptregeling genoemde TOP10-vectorkaart. Deze reactie is aanleiding geweest het mogelijk te maken dat van een luchtfoto gebruik mag worden gemaakt wanneer deze niet ouder is dan 2 jaar en een resolutie heeft van ten hoogste 25 cm. Deze kaarten zijn gratis te bemachtigen op www.beeldmateriaal.nl. Daarnaast is omdat de TOP10-vectorkaart niet langer bestaat, de verwijzing ernaar vervangen door: TOP10NL.

Een respondent verzocht om het voorschrift om GPS te gebruiken uit te breiden tot het gebruik van een Global Navigation Satellite Systems (GNSS). Dit maakt het mogelijk bijvoorbeeld naast het Amerikaanse GPS ook het Russische GLONASS en het Europese Galileo te gebruiken. Moderne plaatsbepalingssystemen kunnen van verscheidene GNSS-en gebruik maken. Positiebepaling met GNSS kan daarnaast sterk verbeterd worden indien er gebruik wordt gemaakt van RTK (Real-Time Kinematic). Het verzoek van de respondent is aanleiding geweest de bijlage bij de regeling overeenkomstig aan te passen.

Een respondent heeft aangegeven dat de afwijking van AGPS, zoals deze in de geconsulteerde conceptregeling in bijlage L werd voorgeschreven, niet overal mogelijk te handhaven is vanwege het gebrek aan bijvoorbeeld wifi-sigitaal. Deze reactie is aanleiding geweest om de bijlage L bij de Urm aan te passen. De maximale afwijking is gesteld op 5 meter.

Enkele respondenten gaven aan dat niet duidelijk uit bijlage L bij de Urm bleek hoeveel monsters genomen moeten worden op percelen groter dan 20 hectare. Dit is aanleiding geweest in Bijlage L bij de Urm te verduidelijken dat, omwille van de toenemende onzekerheid op grotere percelen, het maximaal te bemonsteren areaal 20 hectare bedraagt. Daarboven dient het perceel voor bemonstering te worden opgesplitst in meerdere delen van gelijke grootte.

Verscheidende respondenten gaven aan dat het in bijlage L bij de Urm genoemde softwareprogramma dat diende om het perceel gestratificeerd aselekt op te delen niet meer beschikbaar is. Deze reacties zijn aanleiding geweest het voorschrift om dit met een computer te doen te veralgemeniseren waardoor een organisatie zelf de software kan ontwikkelen om het perceel op te delen op de voorgescreven wijze.

Enkele respondenten gaven aan dat de in tabel 2 van de bijlage bij de regeling genoemde term 'voorbehandeling' en de daarbij genoemde analysenormen niet duidelijk waren. Voor P-CaCl₂ werden twee normen genoemd, waaruit gekozen kan worden. De eerste, NEN 5704, betreft de extractie met 0,01 M CaCl₂, terwijl de tweede, NEN-EN 16179, gaat over voorbehandeling in de zin van homogeniseren en drogen. Tabel 2 in bijlage L bij de Urm is naar aanleiding hiervan aangepast.

Verscheidene respondenten merkten op dat de overgangsregeling voor organisaties om de juiste accreditaties te behalen kort is. De opmerking is aanleiding geweest de bijlage bij de regeling aan te passen. De termijn is verlengd tot 1 juli 2022, en de uiterste termijn waarbinnen deze organisaties een als complete aanvraag bij de Raad voor Accreditatie ingediend dienen te hebben, is gesteld op 1 juli 2021.

Een respondent gaf aan dat niet duidelijk is of organisaties ook alleen monsterneming mogen uitvoeren. Onduidelijk is of dergelijke organisaties zelf accreditatie moeten behalen, of dat zij alleen mogen werken voor een laboratorium onder de in artikel 103c van de Urm genoemde voorwaarden. Ook was volgens de respondent niet duidelijk of het voor het laboratorium dan noodzakelijk is accreditatie te behalen voor monsterneming, ook als zij dat in de praktijk niet zelf uitvoeren, maar uitbesteden aan een monsternemende organisatie. De reactie is aanleiding geweest de bijlage bij de regeling aan te passen. In de bijlage bij de regeling is verduidelijkt dat organisaties ook alleen monsterneming mogen uitvoeren. Het laboratorium dat geaccrediteerd is voor voorbehandeling en meting van P-AL en P-CaCl₂ hoeft daarnaast niet ook geaccrediteerd te zijn voor monsterneming.

Een respondent stelde dat de onttrekking van fosfaat door gewassen in het bouwplan, inclusief de onvermijdelijke verliesnormen, groter is dan de gebruiksnormen. Zowel op perceel- als gebiedsniveau kan dit evenwel de bedoeling zijn. Als de hoeveelheid fosfaat in de bodem hoger is dan de jaarlijkse onttrekking door het gewas inclusief verliesnormen, dan dient de fosfaatgebruiksnorm lager te zijn. Hiermee wordt gestreefd naar fosfaatevenwichtsbemesting. Deze respondent stelde ook dat het jaarlijks fosfaattekort in het zuidwestelijk kleigebied oploopt tot circa 20kg. Deze reactie is geen aanleiding geweest tot aanpassing van de regeling. Het stelsel van fosfaatgebruiksnormen is gericht op evenwichtsbemesting op perceelniveau. Als de fosfaattoestand van de bodem daalt, zorgt het stelsel er echter ook voor dat men op termijn weer een hogere fosfaatgebruiksnorm kan worden toegepast. Als gevolg van onttrekking kan de fosfaattoestand van de bodem namelijk in een andere klassen waardoor een hogere fosfaatgebruiksnorm mag worden toegepast.

Een respondent geeft aan dat een aanvulling op de gebruiksnorm voor fosfaat en stikstof noodzakelijk is voor de aanvoer van organische stof. Deze reactie is geen aanleiding geweest tot een wijziging van de regeling. Het huidige stelsel voorziet reeds in de aanvoer van organische stof. Wanneer een perceel in de klasse Hoog valt, mag meer fosfaat worden aangevoerd via een aantal in deze regeling vastgelegde organische stofrijke meststoffen. Ook kan meer fosfaat worden aangevoerd via de zogenaamde 'fosfaatvrije voet', waarbij 50% van het fosfaat in compost niet meetelt voor de gebruiksnorm tot een maximum van 3,5 kilogram fosfaat per 1000 kilogram droge stof.

Door een respondent is aangegeven dat in het huidige artikel 29a een onjuiste uitdrukkingwijze van P-CaCl₂ staat. Deze reactie heeft geleid tot aanpassing van de formulering in de regeling.

Een respondent gaf aan dat het onduidelijk is hoe 0,5 moet worden afgerond, zoals mogelijk wordt gemaakt door artikel 30. De reactie is geen aanleiding geweest tot aanpassing van de regeling omdat nu hierover niets nader is geregeld, de gebruikelijke worden toegepast afrondingsregels. Dit wil zeggen dat wanneer bij het af te ronden getal het cijfer onmiddellijk na de komma een 0, 1, 2, 3 of 4 is, wordt naar beneden afgerond en in de andere gevallen wordt naar boven afgerond.

Een respondent geeft aan dat in de uitvoeringspraktijk vaak gebruik wordt gemaakt van het perceelregistratiesysteem van RVO. Hierin tekenen landbouwers zelf hun percelen in voor het vastleggen van het te bemonsteren perceel zoals dit in bijlage L bij de Urm wordt bedoeld. Deze reactie is aanleiding geweest de regeling aan te passen. In het protocol in desbetreffende bijlage is nu toegevoegd dat, naast het vastleggen van de perceelkenmerken met GPS, ook gebruik gemaakt kan worden van de reeds bij RVO ingetekende percelen.

Een respondent vroeg of 'Controle en verificatie van de GPS' hetzelfde betekent als 'vergelijk de ligging van perceel met de digitale informatie'. De vraag is geen aanleiding geweest om de regeling aan te passen, want dit is het geval.

Een respondent vraagt naar de termijn van 2 maanden die gehanteerd moet worden na bekalking voor uitvoering van het protocol in bijlage L, omdat in de uitvoeringspraktijk 6 weken wordt gehanteerd. De vraag is geen aanleiding geweest om de regeling aan te passen. Deze termijn van 2 maanden komt voort uit eerdere bevindingen dat het Pw-getal beïnvloed wordt door de pH van de bodem, welke op zijn beurt weer wordt beïnvloed door de bekalking. Na 2 maanden zou dit effect dusdanig verminderd moeten zijn dat het verwaarloosbaar zou moeten zijn¹.

¹ Prummel, J., 1974. Veranderingen in het Pw - getal in de loop van de tijd en onder invloed van de bemesting. Instituut voor Bodemvruchtbaarheid. Rapport 9-4. <https://edepot.wur.nl/274787>

Een van de respondenten gaf aan dat een laboratorium altijd de mogelijkheid moet hebben tot heranalyse, conform NEN 17025. De opmerking is aanleiding geweest tot aanpassing van de bijlage bij de regeling. Verduidelijkt is dat een heranalyse van een grondmonster niet gebruikt kan worden voor het analyserapport, maar uiteraard in het laboratorium zelf wel opnieuw geanalyseerd kan worden.

Enkele respondenten gaven aan dat in het protocol in bijlage L van de Urm niet altijd duidelijk is of een organisatie geaccrediteerd moet zijn voor de verrichtingen in het protocol. Dit is aanleiding geweest tot wijziging van de bijlage bij de regeling. De passage hierover is verduidelijkt.

Een respondent gaf aan dat het niet de voorkeur heeft dat organisaties geaccrediteerd moeten zijn voor de werkzaamheden beschreven in bijlage L. De argumentatie daarvoor is dat het laboratorium en de monsternemer verplicht zijn om alles te wegen en te onderbouwen. Deze reactie heeft niet geleid tot een aanpassing van de regeling. Accreditatie zorgt er namelijk voor dat de foutmarges binnen en tussen laboratoria kleiner wordt. Hierdoor wordt er uiteindelijk waarheidsgetrouwer bemest.

Een respondent heeft aangegeven dat het niet aan de RvA is om te beoordelen of een gelijkwaardige methode in overeenstemming is met de regelgeving in bijlage L van de Urm. Op dit moment zijn er in de regelgeving geen eisen gesteld aan de gelijkwaardigheid. In dat geval is deze beoordeling aan het Ministerie van LNV. Dit is aanleiding geweest bijlage L van de Urm op dit punt aan te passen.

Een respondent heeft aangegeven dat een grasgroenbemester bij eenmalig oogsten en aansluitend onderwerken onder de definitie van 'grasland' valt waardoor een korting op de stikstofgebruiksnorm niet opgelegd zou moeten worden. Gras bedoeld als zijnde een niet-vlinderbloemige groenbemester groeit niet lang genoeg om na vernietiging genoeg stikstof te leveren om de korting van 65 kg N te ondervangen. De reactie is mede aanleiding geweest tot aanpassing van de regeling. Dit gras welke gedeeltelijk gebruikt kan worden voor de voederwinning en daarmee dan gezien wordt als grasland als gedefinieerd in de Meststoffenwet, is daarom uitgezonderd voor deze korting. Hiertoe is in artikel 28f, tweede lid, van de Urm een onderdeel b toegevoegd.

Enkele respondenten hebben zorgen geuit over de mogelijke gevolgen van de invoering van de gecombineerde indicator 1 januari 2021 die tot grote veranderingen op regionaal- en bedrijfsniveau zou leiden. Hierbij is voorgesteld een wijziging in de fosfaatklassenindeling door te voeren zodat op micro en macroniveau de fosfaatplaatsingsruimte gelijk blijft. De reactie is mede aanleiding geweest tot aanpassing van het overgangsrecht van de regeling. In een brief aan de Tweede Kamer (Kamerstukken II, 2020/21, 33 037, nr. 381) is ook al aangegeven dat de invoering van de gecombineerde indicator samenhangt met een aantal andere wijzigingen in het stelsel van fosfaatgebruiksnormen die gedurende de looptijd van het zesde actieprogramma zijn ingevoerd waaronder de wijziging van de klassenindeling van de fosfaattoestand per 1 januari 2020. In het zesde actieprogramma is aangegeven dat de individuele gevallen de fosfaatplaatsingsruimte kan afnemen. Deze ruimte kan ook toenemen als gevolg van de invoering van de gecombineerde indicator. Om te voorzien in een meer geleidelijke transitie naar het nieuwe systeem van fosfaatindicatoren en -klassen behouden de analyserapporten de looptijd van vier jaar na datum van monsternamen. Ook wordt de geldigheid van analyseverslagen, waarbij de datum van monsternamen uitgangspunt is en die in 2020 zouden verlopen, met een jaar verlengd. Hierop blijven de fosfaatgebruiksnormen van 2020 van toepassing.

Een respondent stelt dat een melding als bedoeld in artikel 103b, tweede lid, op basis van een analyserapport opgesteld voor 1 januari 2021 en waaruit blijkt dat de indicator voor de fosfaattoestand van grasland een PAL-getal van minder dan 16 of de indicator voor de fosfaattoestand van bouwland een Pw-getal van minder dan 25 heeft de toepassing van de fosfaatgebruiksnorm 'arm' in plaats van 'laag' zou moeten gelden. Deze opmerking is geen aanleiding geweest tot de aanpassing van de regeling. De opmerking geeft namelijk blijk van een misverstand. Om in aanmerking te komen voor de fosfaattoestand 'arm' was namelijk tot de inwerkingtreding van deze regeling een aanvullende melding op basis van een separate analyse van de bodem nodig volgens het protocol van bijlage C bij de Urm, zoals deze luidde tot de inwerkingtreding van onderhavige regeling.

Eén van de respondenten geeft aan dat de bodemanalyse voor een perceel moet gelden en niet voor de aanvrager zodat ongeacht de grondgebruiker de analyse geldig is. Deze reactie is geen aanleiding geweest tot aanpassingen in de regeling omdat de Urm thans al voorziet in de mogelijkheid om een analyserapport behorende bij een bepaald perceel over te dragen aan een nieuwe gebruiker van het perceel. Het is aan een nieuwe gebruiker om na te gaan of er analyses zijn behorend bij het desbetreffende perceel.

Een respondent geeft aan dat bij het uitvoeren van het protocol in bijlage L aan elkaar grenzende percelen tot een totale omvang van ten hoogste vijf hectare met elkaar verbonden te mogen laten zijn

via een kavel pad of watergang. De opmerking is geen aanleiding geweest tot aanpassing van de regeling omdat de regeling dit niet belet.

Een respondent geeft aan dat de korting van de stikstofgebruiksnorm met 65 kg voor maïs na het scheuren van grasland op zand- of lössgronden dient te worden beperkt tot het zuidelijk zand- en lössgebied. De opmerking is geen aanleiding geweest. In een brief aan de Tweede Kamer (Kamerstukken II, 2020/21, 33 037, nr. 368) is aangegeven hoe invulling wordt gegeven aan de maatregelen uit het zesde actieprogramma als gevolg van het niet verplichten van rijenbemesting in maïs. Dit heeft tot een pakket aan maatregelen geleid om een milieuvoordeel te kunnen realiseren.

6. Europees recht

Onderhavige regeling bevat geen technische voorschriften in de zin van richtlijn nr. 2015/1535 van het Europees Parlement en de Raad van 9 september 2015 betreffende een informatieprocedure op het gebied van technische voorschriften en regels betreffende de diensten van de informatiemaatschappij. Wel zijn de wijzigingen in verband met de monsternamen en het laboratoriumonderzoek door organisaties ten behoeve van de rapportage van de fosfaattoestand van de bodem aan te merken als noodzakelijke en evenredige voorschriften die op grond van de Richtlijn nr. 2006/123/EG van het Europees Parlement en de Raad van 12 december 2006 betreffende diensten op de interne markt (PbEU L 376) moeten worden gemeld aan de Europese Commissie.

7. Inwerkingtreding

Onderhavige regeling treedt in werking op dag na de bekendmaking ervan in de Staatscourant en werkt terug tot en met 1 januari 2021. Dit wijkt weliswaar af van de vaste verandermomenten, maar dit is niettemin in overeenstemming met desbetreffend kabinetsbeleid omdat onderhavige regeling de implementatie van het zesde actieprogramma onder de Nitraatrichtlijn betreft, hetgeen op grond van het Europese recht is verplicht.

De regeling heeft terugwerkende kracht tot en met 1 januari 2021. Dit is noodzakelijk in verband met de implementatie van het zesde actieprogramma en omdat de fosfaatgebruiksnormen per kalenderjaar gelden. De terugwerkende kracht heeft geen nadelige gevolgen voor de landbouwers, aangezien het mestuitrijdseizoen nog niet is begonnen. Over de terugwerkende kracht van de regeling is bovendien reeds vanaf de internetconsultatie van de ontwerpregeling gecommuniceerd. De terugwerkende kracht geldt niet voor de bepalingen die betrekking hebben op de aanpassing van het protocol voor de monsternamen voor het onderzoek naar de fosfaattoestand, omdat organisaties die de monsternamen verrichten in de periode tussen 1 januari 2021 en de inwerkingtreding van onderhavige regeling in staat moeten zijn geweest om dergelijke monsters te nemen volgens het toentertijd geldende recht.

*De Minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit,
C.J. Schouten*